

Vergaderjaar 1991–1992

21 287

Wijziging van de Algemene wet inzake rijksbelastingen tot aanpassing van de administratieve verplichtingen ten dienste van de belastingheffing en in verband daarmee wijziging van enige andere wetten (aanpassing van administratieve verplichtingen)

Nr. 14

AMENDEMENT VAN DE LEDEN VREUGDENHIL EN VAN DER VAART

Ontvangen 1 september 1992

De ondergetekenden stellen het volgende amendement voor:

I

Na artikel XIID worden twee nieuwe artikelen ingevoegd, luidende:

ARTIKEL XIIE

In de Wet op de vennootschapsbelasting 1969 (Stb. 469) wordt in Hoofdstuk VII na het opschrift «Aanvullende regelingen» ingevoegd:

Artikel 27

1. De belastingplichtige voegt bij zijn aangifte een opgave, bevattende een specificatie van de balanspost inzake schulden ter zake van belastingen en premies als bedoeld in artikel 375, eerste lid, onderdeel h, van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek. De balanspost is die welke voorkomt in de enkelvoudige jaarrekening in de zin van genoemd wetboek naar de toestand op het einde van het tijdvak waarover aangifte wordt gedaan. De opgave bevat voorts een specificatie van de belastingen, premies, boeten en rente die niet onder vorenbedoelde post zijn begrepen doch op het einde van het tijdvak naar verwachting zullen worden vastgesteld in verband met de heffing van belasting of premies over verstreken tijdvakken dan wel de heffing ter zake van belastbare feiten welke zich voor het einde van het tijdvak hebben voorgedaan. De specificatie geschiedt naar soort belasting en premie, alsmede naar het jaar waaraan de verplichtingen moeten worden toegerekend.

2. Indien de belastingplichtige de moedermaatschappij is van een met toepassing van artikel 15 of 15a in aanmerking te nemen fiscale eenheid, verstrekt de belastingplichtige de in het eerste lid bedoelde opgave tevens omtrent alle tot de eenheid behorende dochtermaatschappijen.

3. In de gevallen waarin bij de jaarrekening door een accountant een verklaring omtrent de getrouwheid van die jaarrekening als bedoeld in

artikel 393, vijfde lid, Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek is afgegeven, gaat de opgave vergezeld van een verklaring van deze accountant dat hem bij het onderzoek van de jaarrekening niet is gebleken van feiten of omstandigheden die aanleiding geven tot twijfel aan de juistheid van de opgave, hetzij van een verklaring dat de opgave een getrouw beeld van de ingevolge het eerste lid vermelde gegevens geeft.

4. In de gevallen waarin het derde lid niet van toepassing is doch bij de totstandkoming van de jaarrekening door een accountant administratieve bijstand is verleend, gaat de opgave vergezeld van een verklaring van die accountant, dat hem bij de uitvoering van zijn opdracht niet is gebleken van feiten of omstandigheden die aanleiding geven tot twijfel aan de juistheid van de opgave.

ARTIKEL XIIF

In de Wet op de inkomstenbelasting 1964 (Stb. 1990, 103) wordt in Hoofdstuk VII, Afdeling 3, na het opschrift «Overige aanvullende regelingen» ingevoegd:

Artikel 66d

1. De belastingplichtige die in zijn aangifte winst uit onderneming begrijpt, voegt bij die aangifte een opgave, bevattende een specificatie van de balanspost inzake schulden ter zake van belastingen en premies welke voorkomt in de ingevolge artikel 6, tweede lid, van het Wetboek van Koophandel opgemaakte balans naar de toestand op het einde van het tijdvak waarover de winst wordt aangegeven. De opgave bevat voorts een specificatie van de belastingen, premies, boeten en rente die niet onder vorenbedoelde post zijn begrepen doch op het einde van het tijdvak naar verwachting zullen worden vastgesteld in verband met de heffing van belasting of premies over verstreken tijdvakken dan wel de heffing ter zake van belastbare feiten welke zich voor het einde van het tijdvak hebben voorgedaan. Hetgeen wordt verstaan onder de in artikel 375, eerste lid, onderdeel h, van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek bedoelde belastingen en premies, is van overeenkomstige toepassing op dit artikel. De specificatie geschiedt naar soort belasting en premie, alsmede naar het jaar waaraan de verplichtingen moeten worden toegerekend.

2. In de gevallen waarin de balans deel uitmaakt van een jaarrekening, waarbij door een accountant een verklaring omtrent de getrouwheid van die jaarrekening is afgegeven, gaat de opgave vergezeld van een verklaring van deze accountant dat hem bij het onderzoek van de jaarrekening niet is gebleken van feiten of omstandigheden die aanleiding geven tot twijfel aan de juistheid van de opgave, hetzij van een verklaring dat de opgave van een getrouw beeld van de ingevolge het eerste lid vermelde gegevens geeft.

3. In de gevallen waarin het tweede lid niet van toepassing is doch de balans deel uitmaakt van een jaarrekening, bij de totstandkoming waarvan door een accountant administratieve bijstand is verleend, gaat de opgave vergezeld van een verklaring van die accountant, dat hem bij de uitvoering van zijn opdracht niet is gebleken van feiten of omstandigheden die aanleiding geven tot twijfel aan de juistheid van de opgave.

II

Aan artikel XIII wordt, onder vervanging van de punt aan het slot door een komma, toegevoegd: met uitzondering van de artikelen XIIE en XIIF, die in werking treden met ingang van de derde kalendermaand na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin zij wordt geplaatst.

Toelichting

De strekking van het amendement is om een totaal overzicht te krijgen van de belasting- en sociale premieverplichtingen van de ondernemer aan het einde van het boekjaar.

Het gaat om een gespecificeerde opgave van de in de zogenaamde commerciële jaarrekening opgenomen posten aan verschuldigde belastingen en sociale premies, met inbegrip van daarmee rechtstreeks samenhangende bijkomende lasten in de vorm van boeten en rente, alsmede met inbegrip van voorzieningen met betrekking tot de over verstreken boekjaren uiteindelijk materieel verschuldigd blijvende belastingen en premies alsook van de bijkomende lasten als hiervoor bedoeld.

Vertrekpunt is zo veel mogelijk de in artikel 375, eerste lid, onderdeel h, Boek 2 BW bedoelde passiefpost. Voor zover de hiervoor bedoelde gegevens daaronder niet zijn begrepen – omdat ze onder andere balansposten zijn vervat of op de voet van artikel 363, derde lid, Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek niet in de balans zijn opgenomen – dient de opgave aangevuld te worden met de elementen die onder die andere balansposten zijn gerangschikt dan wel niet in de balans zijn opgenomen.

Om een inzicht in de fiscale positie van de belastingplichtige mogelijk te maken dient de opgave een splitsing in te houden naar soort belasting en premie en naar het tijdvak waaraan een en ander is toe te rekenen (het is uiteraard niet de bedoeling in gevallen waarin bij voorbeeld loonbelasting en premies volksverzekering gezamenlijk als loonheffing worden geheven en geadministreerd, niettemin daarvan een splitsing naar belasting- en premiecomponent te geven).

De hier voorgestelde regeling richt zich, via de belastingplichtige, ook tot diegenen die in het Nederlands maatschappelijk verkeer optreden als accountant en ook gerechtigd zijn zich zo te noemen. Naar huidig recht omvat dit zowel de registeraccountants als de accountants-administratieconsulenten. De accountant dient te verklaren dat hem tijdens de uitoefening van zijn werkzaamheden niet is gebleken van feiten of omstandigheden die aanleiding geven tot twijfel omtrent de juistheid van de opgave. Een dergelijke verklaring zal hij in elk geval niet kunnen afgeven indien hij weet of bij een behoorlijke taakvervulling behoort te weten of vermoeden, dat die opgave niet juist is.

Daarnaast wordt, bij wijze van optie, aan de accountant die bevoegd is tot en belast met het controleren van de jaarrekening, de bevoegdheid verschaft ter wille van zijn opdrachtgever een uitdrukkelijk positief gestelde verklaring van getrouwheid af te geven. De achtergrond van deze keuzemogelijkheid is de volgende. Veelal zal de accountant het standpunt innemen dat hij een uitdrukkelijk positief gestelde verklaring als hiervoor bedoeld niet kan afgeven omdat zijn controle gericht is geweest op de getrouwheid van de jaarrekening als geheel. Daarom wordt van hem niet meer gevraagd dan dat hij – kort gezegd – verklaart dat hem van onjuistheden niets is gebleken. Niettemin kan het in een aantal gevallen wel zo zijn dat de accountant wel tot een stellige verklaring van getrouwheid bij de opgave kan komen en dit door zijn cliënt ook op prijs wordt gesteld. De mogelijkheid daartoe is daarom geopend te meer daar dit voor de fiscus ook voordeel oplevert. Dat voordeel is dat de fiscus – steunend op ter zake relevante verklaringen van controlerende accountants – zijn eigen controle-inspanningen bij de belastingplichtigen die het aangaat, kan beperken.

Deze verklaring van getrouwheid inzake de opgave heeft alsdan niet op de jaarrekening als geheel betrekking maar op een opgave die het – mogelijk ten dele slechts schattenderwijs te benaderen – geheel aan

financiële verplichtingen op fiscaal gebied en jegens de met de heffing van premies belaste bedrijfsvereniging in kaart brengt.

In dit kader kan de accountant die omtrent de getrouwheid van de jaarrekening een verklaring heeft afgegeven als bedoeld in artikel 393, vijfde lid, boek 2 van het Burgerlijk Wetboek (de controlerende accountant) niet volstaan met het vormen van een oordeel over de getrouwheid van de jaarrekening als geheel, maar dient hij zich min of meer op detailniveau rekenschap te geven van de juiste verantwoording door de belastingplichtige van zijn fiscale verplichtingen en die op het gebied van de sociale verzekeringen in de jaarrekening.

Indien een accountant – een registeraccountant of een accountant-administratieconsulent – niet als controlerend accountant fungeert doch op enigerlei wijze bijstand bij de totstandkoming van de jaarrekening verleent, geldt mutatis mutandis hetzelfde met betrekking tot de verklaring die wordt gevraagd dat hem niet is gebleken van feiten of omstandigheden die aanleiding geven tot twijfel omtrent de juistheid van de opgaaf.

Voor wat betreft het onderdeel dat betrekking heeft op de vennootschapsbelasting zij nog het volgende opgemerkt.

Uitgangspunt is de enkelvoudige balans van de belastingplichtige, niet de geconsolideerde balans die deel uitmaakt van de geconsolideerde (commerciële) jaarrekening in de zin van artikel 405 Boek 2 BW. Dat houdt in dat het gaat om die verplichtingen in de belasting- en premiesfeer die civielrechtelijk die van de belastingplichtige zelf zijn. Als er sprake is van een fiscale eenheid, waarvan de belastingplichtige de moedermaatschappij is, dient de opgave ook gedaan te worden omtrent alle tot de eenheid behorende dochtermaatschappijen. De belastingplichtige heeft de keuze alle op de eenheid betrekking hebbende gegevens in één gezamenlijke opgaaf te verwerken, mits deze opgave dan tevens de samenstelling naar gevoegde maatschappij specificeert, dan wel de opgave voor elk van de gevoegde maatschappijen afzonderlijk te doen.

De overeenkomstige verplichting voor de winstsfeer in de inkomstenbelasting

Voor ondernemers-natuurlijke personen houdt het amendement het voorstel in om in de Wet op de inkomstenbelasting 1964 (Stb. 1990, 103) een bepaling op te nemen die grosso modo de IB-ondernemers tot hetzelfde verplicht als hetgeen wordt voorgescreven aan lichamen die aangifte doen voor de vennootschapsbelasting. Omdat ondernemers-natuurlijke personen geen jaarrekening opmaken als bedoeld in Boek 2 BW – dat boek is immers uitsluitend van toepassing op rechtspersonen – wordt verwezen naar de ingevolge artikel 6, tweede lid, van het Wetboek van Koophandel op te maken balans. Voor alle duidelijkheid wordt wel gestipuleerd dat de begrippen belastingen en premies dienen te worden opgevat op dezelfde voet als die welke ten grondslag ligt aan artikel 375, eerste lid, onderdeel h, Boek 2 BW.

De voor de vennootschapsbelasting gegeven regels inzake de bij de opgave te voegen verklaring, gelden gelijkkelijk voor de inkomstenbelasting. Nu Boek 2 BW niet van toepassing is op ondernemers-natuurlijke personen, is er – in de gevallen waarin zij niettemin op vrijwillige basis een jaarrekening opmaken overeenkomstig de voor rechtspersonen geldende regels en deze jaarrekening aan de controle van een accountant onderwerpen – geen sprake van een verplichting tot accoun-

tantscontrole uitmondend in een verklaring als bedoeld in artikel 393, vijfde lid, Boek 2 BW. Om die reden is in het voorgestelde artikel 66d van de Wet op de inkomstenbelasting 1964 de verwijzing naar genoemd artikel 393, vijfde lid, weggelaten.

Datum van inwerkingtreding

De in het amendement opgenomen verplichting gaat in met ingang van de derde kalendermaand na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin de wet wordt geplaatst. Dit verschaft de belastingplichtigen op wie de nieuwe verplichting wordt gelegd, alsmede de accountants en belastingadviseurs van wier diensten zij gebruik maken, na de publikatie van de wet nog ten minste twee maanden om in te spelen op deze voor hen geheel nieuwe situatie. De nieuwe verplichting geldt namelijk niet alleen met betrekking tot boekjaren die nog moeten worden afgesloten, maar evenzeer met betrekking tot boekjaren die reeds zijn afgesloten doch waarover de aangifte nog moet worden gedaan.

Vreugdenhil
Van der Vaart